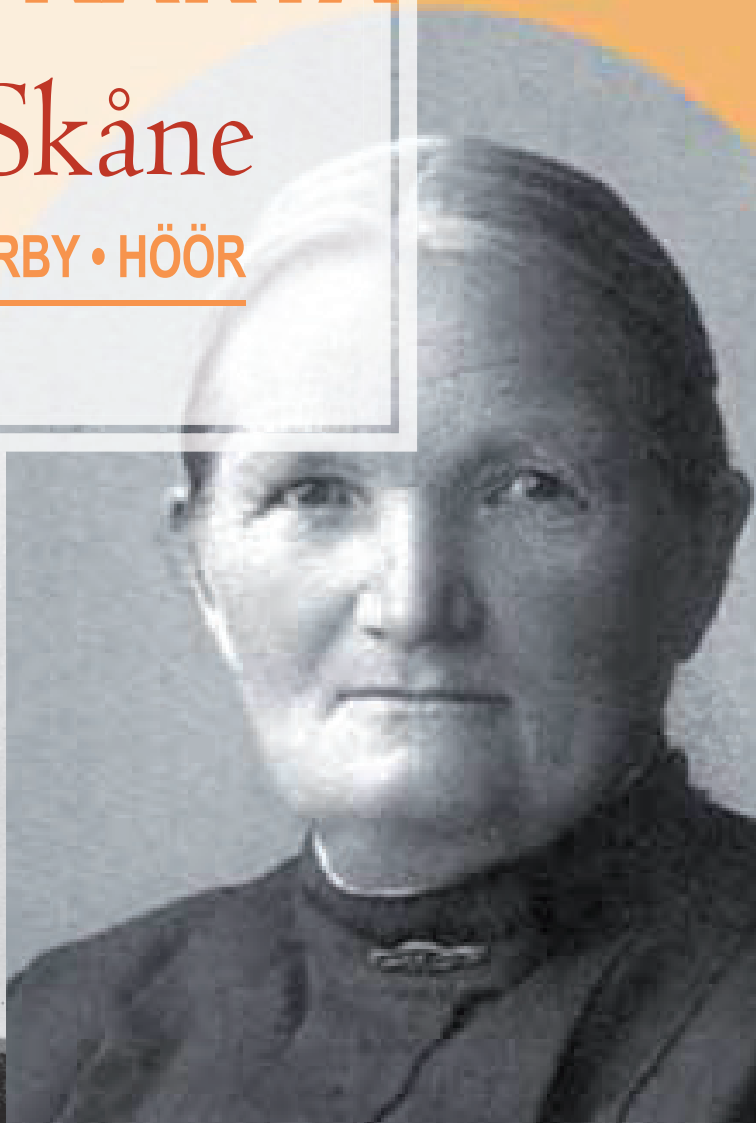

KVINNOKARTA

MittSkåne

ESLÖV • HÖRBY • HÖÖR

FemNet sätter kvinnor i MittSkåne på kartan!

Sedan gammalt har kvinnor varit förhållandevis osynliga i historiebeteckningar. Männen har dominerat och kvinnorna har mest skymtat i bakgrunden. Med vår *Kvinnokarta MittSkåne* och med boken *Kvinnor i MittSkåne* vill FemNet därför synliggöra och lyfta fram kvinnor, deras betydelse och deras kulturarv.

I kvinnokartan har vi lyft fram ett antal dåtida kvinnor, som på olika sätt har gjort avtryck: företagsamma kvinnor, initiativrika, drivande, kreativa kvinnor. De är i huvudsak kvinnor från landsbygden, från byar och samhällen. På kartorna har vi markerat orter där dessa kvinnor verkat eller bott. Tyvärr finns inte många av platserna från förgångens tid kvar. De har försvunnit eller förändrats, gårdar har rivits och nytt har byggts upp.

Vår kvinnokarta är långt ifrån fullständig. Självklart har det funnits otaliga duktiga, driftiga, kreativa, företagsamma kvinnor i MittSkåne. Drygt sjuttio av dem är inplacerade på vår karta. Informationen om kvinnorna är kraftigt förkortad. Mer utförliga berättelser finns i vår bok *Kvinnor i MittSkåne*, där vi även kommer att inkludera ett antal nutida kvinnor.

I våra tidigare kvinnokartor respektive böcker har vi berättat om *Kvinnor på Söderslätt* respektive *Kvinnor i Bara härad*.

Malmö i maj 2025

FemNet, Lokalt ResursCentrum för kvinnor, Malmö

FemNet, Lokalt ResursCentrum för kvinnor i Malmö/Oxie
www.femnet.se femnet@outlook.com Vi finns på Facebook

ESLÖV

- 1 **Hanna Grönvall** (1879 – 1953), Västra Sallerups församling. Hembiträde som kämpade för bättre villkor för tjänarinnor/hembiträden. Hanna var ordförande i Tjänarinneföreningens styrelse, politiskt engagerad (s) och ledamot i Stockholms Stadsfullmäktige 1919 – 1938. Hon ingick i den kommitté som socialdepartementet tillsatte för utredning om arbetsförhållanden på det husliga området, som 1944 blev till Hembiträdeslagen.

- 2 **Maria Sahlin** (1847 – 1926), Eslöv. Driftig föregångskvinna. Maria fick idé om att producera och sälja konfektionssydda barnkläder i Sahlins Konfektions AB i Eslöv. Mest känt blev olika varianter av sjömanskavajen, "uppfunnen" och designad av Maria Sahlin. Maria startade senare ett framgångsrikt barnbeklädnadsmagasin i Göteborg för färdiga barnkläder.

Emilia Lindqvist

- 3 **Emilia Lindqvist** (1855 – 1932). Eslöv. Nykterhetskämpe och pionjär för kvinnors rösträtt. Emilia var ordförande för Föreningen för kvinnans politiska rösträtt i Eslöv (1905–1913) och ledamot i central styrelsen i Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt. Hon var den första kvinna som blev invald i Eslövs stadsfullmäktige 1914 – 1918, för De Frisinnade.

- 4 **Elsa Anna Maria Alkman** (1878 – 1975). Eslöv. Författare, musiker. Elsa hyste stort samhällsengagemang och deltog aktivt i frågan om kvinnlig rösträtt.

Elsa Alkman

- 5 **Ester Sahlin** (1881 – 1959), Eslöv. Skådespelerska. Ester var styvdotter till Maria Sahlin. Konstnären Ivar Arosenius förälskade sig i Ester, som återkom flera gånger som motiv i hans verk.

- 6 **Ester Hofvander-Sandberg** (1888 - 1967), Södergatan, Eslöv. En av Sveriges första kvinnliga jurister och advokater. Ester var advokaten som tog strid och fick igenom en lagändring. Hon var dessutom politiker och ledamot av Eslövs stadsfullmäktige under drygt 25 år.

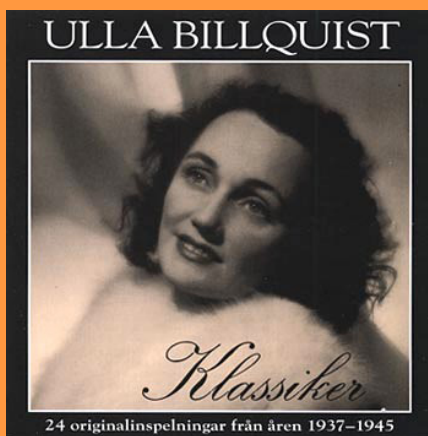
Ester Hofvander-Sandberg

- 7 **Anna Olin** (1894 -1947), Trädgårdsgatan, Eslöv. Väverska, politiker. Anna utbildades vid Konstslöjdsanstalten i Lund och startade vävskola i Eslöv. Hon hade uppdrag i Eslövs barnavårdsnämnd.

- 8 **Gertrud Pålson-Wettergren** (1897 – 1991), Västerlånggatan, Eslöv. Gertrud fick underkänt i sång i skolan, men följde sin dröm och blev en av våra internationellt mest kända operasångerskor.

Gertrud Pålson-Wettergren

Ulla Billquist

- 9 **Ulla Billquist** (1907 – 1946), Kvarngatan 13, Eslöv. Svensk schlagersångerska och en av Sveriges mest populära artister – andra världskrigets mest kända svenska sångerska. Hennes "Min soldat" blev viktig för sammanhållningen under kriget.

- 10 **Eva Holmberg-Jacobsson** (1910 – 2003), Eslöv. Konstnär och modetecknerska som förärades Helsingborgsmedaljen 1995.

- 11 **Margaret Ekdahl** (1912 – 1932), Eslöv. Margaret blev Miss America 1930. Två år därefter tackade hon nej till en Hollywoodkarriär, reste hem till Orlando och tog ett jobb som kontorist i stället. Dog kort tid därefter.

Margaret Ekdahl

- 12 **Alice Timander** (1915 – 2007), Östergatan, Eslöv. Alice var tandläkare och premiärlejon och hade småroller i flera svenska filmer 1935–1982. Hon var Sveriges yngsta tandläkare på sin tid.

Alice Timander

- 13** **Maud Berseus** (1922 – 2002), Eslöv. Sjukgymnast som blev konstnär. Att skapa skulpturer av finmaskigt hönsnät blev lite av Mauds specialitet. I yngre ålder deltog hon i landslaget i pistolskytte.

Maud Berseus

- 14** **Inger Bermar** (1935 – 2013), Eslöv. Inger författade sju böcker efter sin pensionering. Hon var politiskt engagerad och satt i Rosengårds stadsdelsfullmäktige för KD.

- 15** **Bögeruppa-Kitta**, Bögerup. Jättekvinna som sedan länge är instängd i en grotta i berget.

- 16** **Anna Teresia Alin-Bosson** (1883 – 1962), Borlunda. Lärare, musiklärare, skolföreståndare. Anna startade kvinnoutbildningar vid lanthushållsskolor och blev så småningom rektor vid Tärna folkhögskola, Västmanland.

- 17** **Hanna Linnéa Christer-Nilsson** (1867 – 1952), Borlunda. Läkare, pionjär. Hanna blev den första kvinnliga läkaren i Helsingborg. Hon hade flera kommunala uppdrag för De Frisinnade och engagerade sig också i Föreningen för kvinnans politiska rösträtt, där hon var ledamot i lokalavdelningens styrelse och senare styrelsemedlem för Skåneförbundet av Föreningen Frisinnade Kvinnor. Satt även i styrelsen av den lokala kretsen av Fredrika-Bremer-Förbundet.

Hanna Christer-Nilsson

- 18** **Anna Brahe** (1576 – 1635), Löberöds slott. En av 1600-talets mäktigaste kvinnor. Anna lade grunden till Löberöds och Viderups storhetstid. Hon styrde sitt gods med stark, skicklig och fast hand. Hon var viljestark och hon krävde utan förskoning dagsverken och andra skyldigheter av sina bönder. Hon utökade också sina ägor med ett 70-tal bondgårdar. Hon var en fruktad härskarinna, som ändå hade ett gott hjärta. Hon instiftade Sveriges första ålderdomshem, Hospitalet i Gårdstånga.

- 19** **Karen Rosensparre** (Mitten av 1400-talet), Trollenäs slott. Karen var slottsfrun som försvann och som blev bergtagen.

- 20** **Lyche Sophia Friis** (1699 – 1747), Trollenäs slott. Flerspråkig poet och en av sin tids "lärda fruntimmer", som anställdes som guvernant på Trollenäs slott.

- 21** **Brita Ramel** (1695 – 1732), Trollenäs slott. Godhjärtad slottsfru som månade om de fattiga.

- 22** **Mette Rosenkrantz** (1533-1588), Skarhults slott. Den på sin tid förnämsta och mest förmögna kvinnan i Danmark. Hon sades vara en intelligent och skicklig företagsledare, som hade "en ridders hjerte under det kvindebryst".

- 23** **Beata Elisabeth von Königsmarck** (1637-1723), Skarhults slott. Beata benämndes ofta för "grevinnan Pontus". Hon drev själv Skarhult och skötte själv sin förmögenhet, utan inblandning av maken. Intrigerade gärna och avsatte politiskt kanske fler spår än många andra kvinnor under denna tid.

Skarhults slott

- 24** **Christina Charlotta (Stina) Piper** (1734-1800), Skarhults slott. Grevinna, godsförvaltare, salongsvärdinna. Greveparet Brahe hörde till de förnämsta i riket. 1756 avrättades dock maken på grund av misstänkt statskuppöförsök. Stina kom härefter att leva ett utsvävande liv vid hovet och höll ofta salong i hemmet. Hon födde tre utomäktenskapliga barn, som barnafadern fick ta hand om helt. Själv gifte hon om sig med riksrådet Scheffer och blev riksrådinna, som stod näst i rang i Sverige efter de kungliga prinsessorna.

- 25** **Maria von Schwerin** (1864-1952), Skarhults slott. Torpardotter som gjorde en klassresa, när hon gifte sig med friherren Hans Hugold von Schwerin på Skarhult. Av makens syskon blev Maria inte accepterad som socialt lämplig livspartner. Efter Hans Hugolds död togs den sexåriga sonen ifrån Maria för att uppfostras ståndsmässigt på slottet. Maria är begravd bredvid sin make på kyrkogården intill Skarhult, men på gravstenen står hennes flicknamn: Maria Kaunitz.

- 26** **Hanna Fredrika Margaretha von Schwerin** (1908 – 1998), Skarhult. Slottsfru, som startade hushållsskola på Skarhult 1944. Skolan blev snabbt mycket populär och lockade till sig elever även från övriga Norden, från Tyskland, Frankrike och t o m från USA. Det sades att det var viktigt att kvinnor skulle få rätt utbildning i hushållssysslorna, eftersom det ytterst berodde på kvinnan om hemmet skulle bli den goda miljön och den fasta grund som Sveriges framtid kunde vila på.

- 27** **Elva Olsson-Levin** (1926 – 2017), Sjöholmen vid västra Ringsjön. Fiskare, författare. Har skrivit bl a boken *Gunilla Täckare* (1992) och *Gunilla Täckare och rättvisan* (1993), baserade på verkliga händelser.

- 28** **Bengta Eskilsson** (1836 – 1923), Hammarlunda by. Textilkonstnär, vävlärare, pionjär inom skånsk hemslöjd. Bengta bidrog till att den skånska vävkonsten med dess gamla traditioner och metoder bevarades i början av 1900-talet.

Bengta Eskilsson

- 29** **Anna Frick** (1885 - 1928), Billinge. Startade spettkaksbageri, som döttrarna fortsatte med och utvecklade vidare, med bland annat trädgårdscafé.

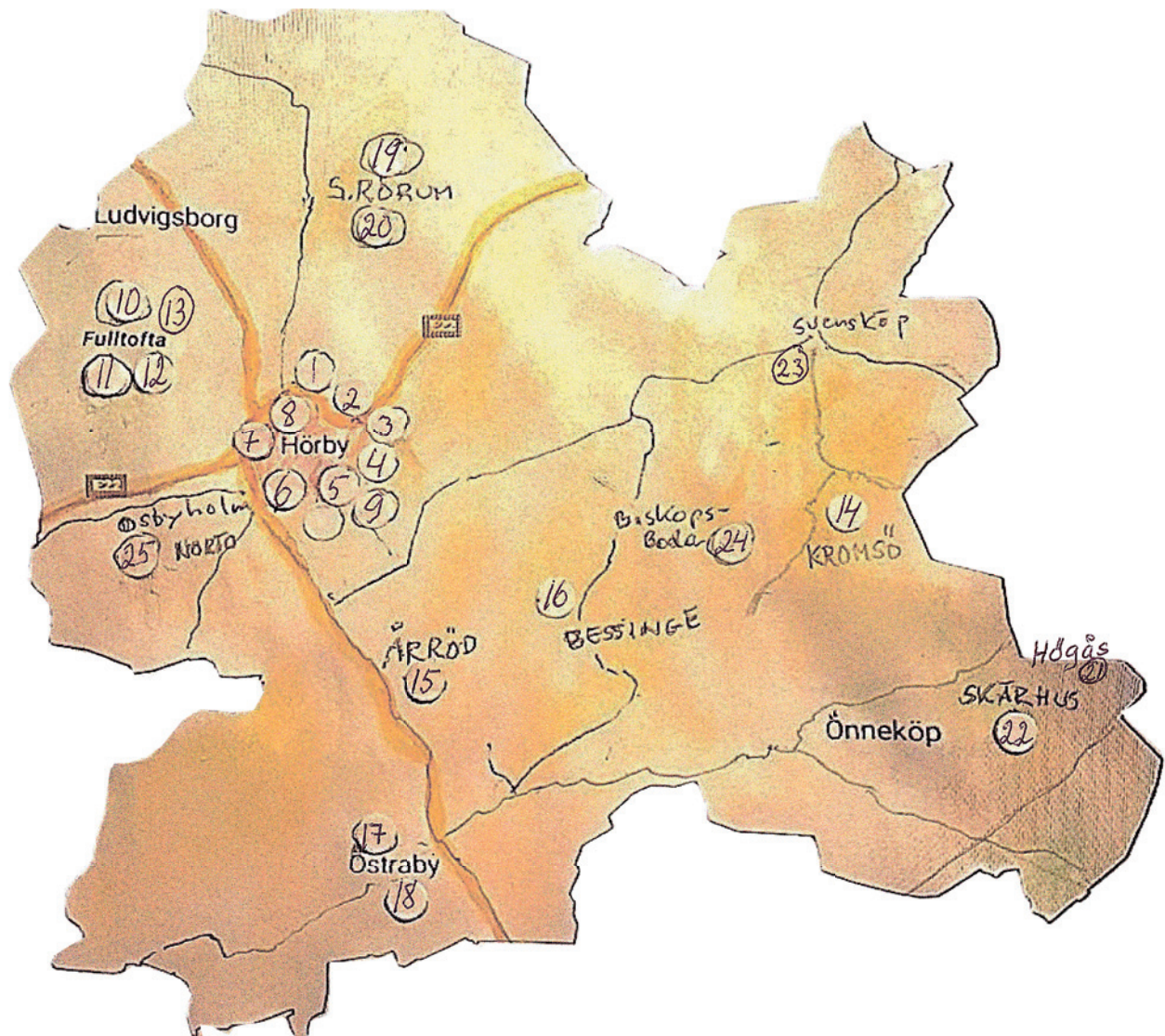
- 30** **Ethel Johannesdotter-Eliasson** (1926 – 2019), Billinge. Folklivsskildrare, levandegörare av den skånska allmogekulturen. Ethel erhöll ett flertal utmärkelser och kulturstipendier, bland annat från Svalövs kommun 1982, Skånska Dagbladets kulturpris 1994 för framstående främjande av skånsk kultur, Charlotte Weibullpriset 2012, m fl.

- 31** **Marna Nilsdotter**, (1782 – 1859), Gårdstånga. "Kokvinnan". Marna hade en framgångsrik verksamhet i Lund med specialitet: Benbrott och sårläggning.

Ethel Johannesdotter-Eliasson

HÖRBY

- 1 **Gunilla Andersdotter Täckare** (okänt - 1702). Gunilla hängde ihop med ett tjuvband och dömdes till att avrättas genom halshuggning, vilket skedde på Galbacken, nordost om Hörby.
- 2 **Metta Bengtsdotter** (okänt -1769), Hörby. Begick barnamord. Metta blev dömd till att "halshuggas och på bål brännas".
- 3 **Karna Jönsdotter** (1824 - 1902), Karnas backe. Sörjande änka, som troligen är den som givit backen dess namn.

- 4 **Johanna Herrlin f Jönsdotter** (1848 – 1937), Kristianstadsvägen, Hörby. Johanna hade såväl småskollärarinne- som barnmorskeutbildning. Hon köpte en gård, som hon utvecklade till en mönstergård. Den fick pris för bäst välskötta jordbruk och belönades vid flera tillfällen av Malmöhus läns hushållningssällskap.

Johanna Herrlin
Källa: gammalstorp.se

- 5 **Victoria Benedictsson** (1850 – 1888), Hörby. Trots sitt korta författarskap anses Victoria som en av de främsta av 1880-talets realistiska författare, utöver August Strindberg. Hon beskrev i sina romaner bland annat äktenskapsproblematik, kvinnans beskurna tillvaro samt aktuella kvinnosaksfrågor. Hon dog för egen hand och är begravd i Köpenhamn, under sin pseudonym Ernst Ahlgren.

Victoria Benedictsson

- 6 **Ellen Fridolin** (1887 – 1981), Hörby. Mellanskånska hembygdsrörelsens Grand Old Lady. Ellen samlade på gamla föremål och inredde makarnas lägenhet som ett museum. Hon kämpade för sin dröm att alla hennes gamla föremål kunde samlas i en hembygdsstuga. Det blev Boarpstugan i Hörby. Det slutliga målet för henne var att det skulle inrättas ett museum i Hörby. Efter att Ellen envist bearbetat kommunpolitiker blev hennes dröm förverkligad 1972, när museet i Hörby invigdes.

Ellen Fridolin.
Källa: Gammalstorp.se

- 7 **Christina Nilsson** (1876 – 1962), Hörby. Tjänsteflicka och författare. Christina skildrade i sina böcker statarnas och torparnas hårda liv och klassförtryck, men också kvinnoförtryck.

- 8 **Greta Häggelin** (1900 – 1993), Hörby. Företagerska på äventyrliga resor. I sin bok "I livets famn. Dagar ur en levnad" (1985) berättade Greta om sitt liv som företagerska och om sina resor i världen. Hon hade ögon och öra för ojämställdhet mellan kvinnor och män. Hon frustrerades över hur kvinnor blev förminskade och osynliggjorda, men också hur kvinnor fogade och underkastade sig.

- 9 **Anna Tornbacka** (1908 – 1993), Hörby. Konstnär, som uppmärksammades med Hörbys kulturstipendium för "det föredömliga sätt som hon förevigat gamla kulturmiljöer i Hörby. Bland annat har hon målat många fina gårdsinteriörer i Hörby".

Anna Tornbacka.
Källa: gammalstorp.se

- 10 **Bodil Pedersen** (1951 – 2022). Kartlagt torpruiner i Hörby. Bodil flyttade in i Hörby 1977 och blev intresserad av de många torpruiner, som hon träffade på i Fulltofta-området. Tillsammans med maken och fotografen Roland dokumenterade de information om nästan 50 olika torpruiner. Bodil tilldelades Hörby kommuns Kulturpris 2009 med motivering: "Bodil har under många år intervjuat äldre, undersökt, inventerat och lyft fram bortglömda spår i vår kulturmiljö. Detta har skapat ett sammanhang kring torpruiner, dansbanor, järnvägshistoria med mera. Hennes engagemang att föra sin funna kunskap vidare är värd att uppmärksammas. Många – från barn till vuxna – har genom hennes guidade vandringar i Fulltofta och andra platser i kommunen fått en levande bild av äldre generationers mödor och levnadsvillkor. Hon vill att den lilla människans historia skall bli hörd."

Bodil Pedersen
Foto: ©Roland Pedersen.
Källa: Gammalstorp.se

- 11 **S:a Magnhild** (1200-talet), Fulltofta. Skånes mest betydande helgon. S:a Magnhild var en from kvinna, änka, och bodde på en gård med sin son och sin svärdotter. Hon var rik, ägde jord, var god och barmhärtig och tog sig an barn och sjuka och delade ut allmosor till de fattiga. Det sades att livet började blomstra i hennes närhet. En dag dödades hon av en pil. När begravningsföljet lade ner hennes kista för att vila, sprang det fram en källa på platsen och vid hennes grav började senare ske mirakler.

- 12 **Wiveka Charlotta Dahl** (1815 – 1893), Fulltofta gård. Till minne av sin dotter och sina barnbarn, som avlidit, lät Wiveka bygga ett hus, Minnet, som blev en skola för fattiga torpardöttrar. Här skulle flickor få lära sig enkla hushållsgöromål samt att sy och sticka. När de sedan kom ut i arbetslivet och sökte tjänster som pigor var de mycket populära när man hörde var de kom från.

Charlotta Dahl
Källa: gammalstorp.se

- 13 Birgitta Trolle (1937 – 2006), Fulltofta. Racerförare. Rally i såväl Sverige som i resten av världen domineras av män, liksom i de flesta andra motorsporter. Det finns dock flera framgångsrika kvinnor som ägnar sig åt rally. En av dessa rallyförare, som gjort sig ett namn både på hemma- och bortaplan var Birgitta Trolle.

- 14** **Brudrovet**, ca 1677, Kromsö. Snapphanarna hade rövat bort en brud, som de höll fången. Byfolket skulle rädda henne, de beväpnade sig och det blev batalj, varvid snapphanarna tvingades fly och bruden blev befriad.
- 15** **Elna Olsdotter** (1826 – 1861), Årröd. Elna hade giftmördat sina båda makar. Hon halshöggs på Galgbacken utanför Hörby.
- 16** **Else Nilsson** (1846 – 1882), Bessinge. Else lät döda sin make och blev dömd till döden genom hängning.
- 17** **Elsa Andersdotter** (okänt – 1922), Östraby. Förebild till Kristina från Duvemåla. Elsa emigrerade till Amerika, gifte sig med svenskättlingen Andrew och makarna byggde upp sin farm i Minnesota. Andrew förde en omfattande dagbok över det dagliga livet som nybyggare och farmare. Dessa dagböcker läste Vilhelm Moberg och skrev: "... När jag läst färdigt dagböckerna hade jag all information jag behövde om en svensk bondes liv i de första svenska bosättningarna i Minnesota." Andrew och Elsa är följaktligen förebilder till Karl Oskar och "Kristina från Duvemåla".
- 18** **Bengta (Benedicta) Lager** (1842 – 1912), Östraby socken. Missionären som blev läkare i Amerika. Bengta reste till Eritrea som missionär och blev utsatt för dramatiska händelser. Flera år därefter emigrerade hon till Amerika, där hon började studera. 1885 tog hon en medicinsk examen med inriktning mot homeopati och efter ytterligare några år blev hon medicine doktor vid The College of Homeopathic Medicine and Surgery vid University of Minnesota. Hon var därmed en av de första svenska kvinnor som tagit medicinsk examen. I Amerika hade homeopatin en jämförelsevis hög status.
-
- Bengta Lager. Källa: EFS arkiv.*
- 19** **Petronella "Nelly" Bengtsson** (1851 – 1934), Södra Rörum. Nelly var barnmorska. Hon emigrerade till Amerika och slutade förvärvsarbete i yrket först när hon var 76 år. I orten Lindstrom finns skulpturer, där en av dem föreställer barnmorskan Nelly i sin vagn. En annan föreställer Wilhelm Moberg. Fastigheten, där Nelly bodde, är listad på the National Register of Historic Places i USA.
- 20** **Maj-Britt Hillbur** (1923 – 2021), Södra Rörum. Maj-Britt utbildade sig till sjuksköterska och diakonissa och reste 1953 till Tanzania i Afrika. Där arbetade hon som sköterska och diakonissa med kvinnogrupper och ungdomsgrupper och undervisade om hygien, sömnad och hushåll och om mer varierad grönsaksodling. Hon var en tuff kvinna med skinn på näsan. Vid hemkomsten tretton år senare hade hon med sig olika föremål, varav hon donerade många till Hörby museum.

- 21** **Annie Nilsson** (1919 – 2016), Högås. Annie var sjuksköterska och missionär i Indien under 17 år, tillsammans med sin make. Hon skötte hus och hem, tog emot gäster och var arbetsledare i hushållet, vilket långt ifrån var det lättaste. Det var problem med vattenbrist, ingen elektricitet, m m. Som missionär var hennes huvudsakliga uppgift att ta hand om "bibelkvinnorna". Annie startade en aktiv syförening där kvinnorna sydde och broderade blusar, dukar och näsdukar, som sedan såldes.

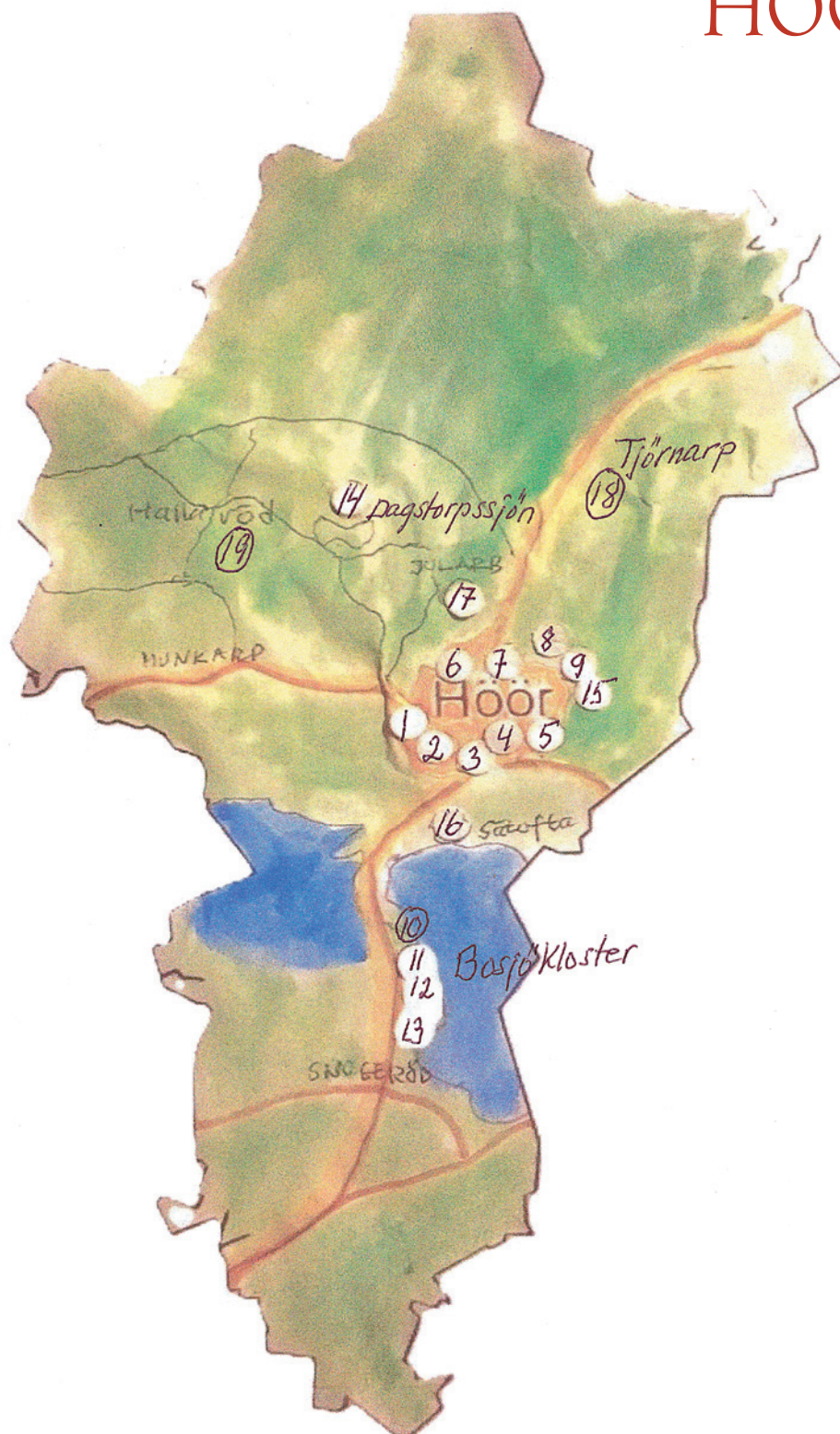
- 22** **Bengta Mårtensson - Brännerista Bengta** (1872 – 1950), Skärhus. Sjukdomsbotare. Bengta hade lärt sig läkekonsten av sin far, som kallades för Ola Brännerist. Det kom många besökare till henne från hela Sverige, t o m från Danmark och Tyskland. Det gav bra inkomster, vilket räckte mer än väl att försörja familjen och gården. Bengta sades ha varit synsk och att hon till och med kunde bota på distans.

Bengta Mårtensson

- 23** **Ester Persson och tornsvalorna.** Under andra världskriget bevakades våra luftrum bl a av frivilliga kvinnor, som kallades för tornsvalor. Namnet tornsvalor fick de eftersom tornsvalor bygger sina bon i höga byggnader. Kvinnorna placerades på höga punkter, brandtorn eller andra utkiksplatser och skulle rapportera lufttrafiken därifrån. En dag kraschade ett flygplan i tornsvalornas närhet...
- 24** **Maria Lindahl** (1895 – 1967), Biskopsboda. Maria var en spelkvinna, som ofta uppträdde och spelade tillsammans med sin far, riksspelemannen. Det var tydliga könsroller inom musiken och spelandet ansågs främst som en manlig syssla på den tiden. Att vara spelkvinna ansågs inte speciellt passande för kvinnor; det var nästan litet tabubelagt att spela något dansinstrument.
- 25** **Betty Gyllensvärd** (1820 – 1906), född på Osbyholms slott. Bettys egenhändigt handskrivna receptsamling finns numera i Grythyttan, på Nordens första Kokboksmuseum – ett av världens förnämsta.

HÖÖR

- 1 **Ringare-Ingar, Höör.** Klok gumma, som levde på slutet av 1800-talet. Ingar sades kunna bota alla slags sjukdomar, oftast genom mätning, ramsor och andra procedurer. De flesta sades ha blivit av med sina krämpor. Ingare hade samlat ihop en anseende förmögenhet. En skräddare på orten fick ärva henne.
- 2 **Clara Bils** (1840 – 1919), Höör. Vaxkabinettägare som tillsammans med sin make reste runt i hela världen med sitt vaxkabinett. Hon pratade sex språk, var förmögen och sades ha hjälpt många ekonomiskt på olika sätt.

- 3 **Anna Möller** (1870 – 1959), Höör. Möbelsnickare, bildhuggare, spelvinna. Anna praktiserade hos sin fars möbelverkstad och blev gesäll - den första kvinnan i Sverige. Hon skapade ett miniatyraltare, som ställdes ut på Malmöhus läns slöjdställning, där hon förärades silvermedalj. Anna var dessutom en spelvinna; hon spelade vid dans och vid bröllop och hon komponerade.

Anna Möller

- 4 **Hanna Pegelow** (1872 – 1944), Ekås. Kompositör, musiklärare, organist. Hanna har utgett flera musikverk. Hon förärades medaljen Litteris et Artibus för "framstående konstnärliga insatser inom främst musik, scenisk framställning och litteratur" och hon författade boken *Krakar* (1912), som var en nyckelroman från Höör. Där fanns fullt med smaskiga detaljer, som förorsakade tissel och tassel på kafferepen - boken andades skandal.

Hanna Pegelow

- 5 **Ada Hermodsson** (1893 – 1981), Höör. Ada var verksam inom biografbranschen och ledde AB Skånebiograferna, som omfattade 30 biografföretag i Skåne. Biografnäringens framgång i Skåne var till stor del Adas förtjänst.

Ada Hermodsson.
Källa: borbybiograf.se

6

Lilly Håkansson (f 1894 - 1987), Höör.

Lilly fick erbjudande att starta lantushållsskola på den litet förfallna herrgården Åkersberg i Höör.

Skolan fick med tiden ett gott renommé och blev känd i hela Sverige och även i utlandet. Det sadades att en ung kvinna med utbildning från Åkersberg sågs som ett gott parti att gifta sig med. Lilly fick med tiden många förtroendeuppdrag i kommunen och i länet.

Lilly Håkansson

7

Elsa Selander (1906 – 1960), Höör. Elsa tog kantor- och organistexamen och arbetade som musikpedagog i Malmö. Senare tog intresset för konst över, så Elsa började studera vid målarskolor, och ställde så småningom ut på olika gallerier, m m. Hennes konst består av stilleben, figurkompositioner och landskapsmålningar.

8

Tyra Birgit Lindvall (1917- 1972), Höör. Konstnär, textilkonstnär. Utöver måleri arbetade Birgit med glasmosaik, ritade möbler, vävde bildvävar och mattor. Hon hämtade sina motiv mycket från sina resor i Frankrike, Spanien och Italien, men även från den skånska slätten. Hon gick senare över mer till textil konst, där hon kom att använda blandtekniker, allt från rosengång till tuskaft, röllakanteknik och transparentväv.

9

Danuta Lindsjö (1952 - 2018), Höör. Danuta har dokumenterat Höörs historia. Hon har författat och sammanställt flera olika skrifter om bygden samt gjort filmer om Höör i historien, t ex *Stenskogen i historien* (1993) - *Strövtåg i Höörsbygden - Rapsodi om Höör* (1994), med mera. För sitt kulturella arbete har Danuta belönats med Frosta härads Hembygdsförenings Kulturpris, Frosta härads kulturstipendium och Höörs kommuns kulturpris. Höörs försköningsförening har ristat in Danuta Lindsjös namn postumt på Walk of Fame på Nya torg. Motiveringen lyder: "För sitt stora engagemang för hembygden som har resulterat i en gedigen dokumentation av gamla Höör för kommande generationer att ta del av". Danuta var lokalpolitiker (s) i kulturnämnden.

Danuta Lindsjö

- 10** Nunneklostret Bosjökloster, Höör. Klostret bildades på 1100-talet och tillhörde benediktinerorden. Klostret tog emot döttrar från välbärgade familjer, som hade råd betala engångsavgiften och som dessutom skänkte dyrbara gåvor för att döttrarna skulle få vara där. Nunnorna hade lovat att leva i fattigdom, kyskhet och lydnad samt att de för alltid skulle stanna kvar i klostret. De gjorde en stor insats, men det var ett arbetsamt och ansträngande liv för dem och många fick sin hälsa undergrävd och avled i rätt unga år.

- 11** Kirsten Pedersdatter Thott (c:a 1375 – 1461), Bosjökloster. Tvångsgifte och dråp. Kirsten från Ellinge slott var 14 år och elev vid Bosjökloster, när hon blev bortrövad av den grymme Jep Mus och tvingad att gifta sig med honom. Men Kirstens trolovade riddare Mogens ruvade på hämnd...

- 12** Trollpackan i Höör, Bosjökloster. År 1646 fångade danskarna en trollpacka, som spionerade på dem. Trollpackan erkände att det fanns några hundra trollkvinor i den svenska hären och hon var en av dem. Hon var inte villig att överge fanen, varför ett par män tog ut henne i skogen och dräpte henne.

- 13** Thale Ulfstand (cirka 1529 – 1604), Bosjökloster. Skånska adelns grand old lady. Thale var en rik och mäktig änka. Hon blev Bosjöklosters första privata ägarinna och hon byggde upp Bosjökloster till ett mönsterjordbruk. Hon lär dock ha blivit bitter och snål sedan hennes 11-årige son drunknat i Ringsjön.

Thale Ulfstand. Målning på Bosjökloster

- 14** **Elsa Förrådare**, Dagstorpssjön. Snapphanetiden, c:a 1650, Höör. På den ena sidan av en vik vid Dagstorpssjön bodde Gustav från det svensksinnade lägret. På den andra sidan viken bodde Elsa från det dansksinnade lägret. Dessa båda hade hemliga kärleksmöten. Detta upptäcktes och danskarna kände sig förrådade av Elsa. Elsas far slog ihjäl både Gustav som Elsa och tog därpå sitt eget liv.
- 15** **Elsa Lewis-Jonsson** (1915 – 1988), Fogdaröd. Elsa berättade i boken "Hemma i Fogdaröd" om familjens liv under 1920-talet. Hon blev sedermera rektor vid sjuksköterskeskolan i Östersund.
- 16** **Anna Jönsson** (1881 – okänt), Sätofta. Anna växte från fattig piga till pensionatsägare. Så snart hon läst för prästen fick Anna gå ut och tjäna som barnpiga. Sen blev hon hushållerska. Hon hade energi, framåtanda och planer för framtiden och 1926 hade hon sparat ihop tillräckligt för att köpa ett hus, en villa i Sätofta. Det blev till Sätofta pensionat. Företagandet gick bra, även om fastigheten krävde mycket renoveringar.
- 17** **Anna Andersdotter** (1821 – 1862), Jularp. Anna var 37 år och ogift. Hon var gravid med sitt tredje oäkta barn. Hon tog livet av den nyfödda. Dådet upptäcktes och Anna erkände, men även om sin "olovliga beblandelse" med barnafadern. Domen blev att hon skulle mista livet genom halshuggning, men hon blev benådad och fick i stället ett femårigt fängelsestraff på Central-fängelset Norrmalm i Stockholm.
- 18** **Anna Svensson-Nygård** (1893 – 1986), Tjörnarp. Lantbrukare och författare. Bredvid sitt arbete med lantbruket medverkade Anna flitigt med egna dikter i den skånska pressen. Hon gav ut sin diktsamling *Brinnande löv* (1953) och författade boken *Människoöden omkring sekelskiftet* (1978). I sistnämnda berättade hon om vardagsmänniskor – om de besuttna, de hårt arbetande människorna, som kämpade om livets uppehälle: småbrukare, torpare, backstugusittare.
- 19** **Greta Gröndahl** (1920 – 1997), Hallaröd. Konstnärinna och hembygdsforskare. Greta var född i Malmö, där fadern var konstnär och hade en guldsmedsaffär. Greta genomgick målarutbildning och flyttade till Köpenhamn, där hon målade oljor och akvareller och ställde ut. Hon flyttade så småningom till Hallaröd, som hon kom att älska. Hon började forska i Hallaröds historia, speciellt om kyrkan, och skrev flera skrifter med anknytning till kyrkan. Greta initierade också traditionen kring S:t Olofskällan, med firande den 29 juli. År 1986 fick Greta kulturpriset från Höörs kommun, med motivering att hon dokumenterat Hallaröds historia, initierat restaureringen av S:t Olofs källa i Hallaröd och firandet av S:t Olof den 29 juli.

FemNet är ett Lokalt ResursCentrum för kvinnor i Malmö/Oxie.

Hemsida: www.femnet.se
E-post: femnet@outlook.com
Vi finns på Facebook

I samverkan med:

Text: Viia Delvéus. Kartor: Siv Heurlin. Layout: Annette Pettersson, Noranga Produktion.